

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Ελληνο-Αμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Νηπιαγωγείο • Δημοτικό • Γυμνάσιο • Λύκειο

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΨΥΧΙΚΟΥ • ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Ι.Μ.ΚΑΡΡΑΣ

1925

Δημοτικό
Κολλεγίου Αθηνών
Τάξη 3^η

Θεοί των αρχαίων Ελλήνων

Μαθαίνουμε για τους σπουδαιότερους θεούς και θεές που λάτρευαν οι αρχαίοι Έλληνες

Συγγραφή: Ζωή Καταζά

Οι θεοί των αρχαίων Ελλήνων

Ο Ουρανός είχε φυλακίσει τα παιδιά του, τους Κύκλωπες, τους Τιτάνες και τους Εκατόγχειρες στα Τάρταρα, στα έγκατα* της γης. Η Γαία ξεσήκωσε τα παιδιά της εναντίον του, όμως μόνον ο Κρόνος τόλμησε να σηκώσει το ανάστημά του μπροστά στον πατέρα του. Τον νίκησε, τον έδιωξε από τον θρόνο του και ελευθέρωσε τους άλλους Τιτάνες από τα Τάρταρα. Τους Κύκλωπες και τους Εκατόγχειρες όμως τους έδεσε και τους άφησε φυλακισμένους.

Ο Κρόνος ως βασιλιάς του κόσμου φοβήθηκε ότι θα πάθαινε τα ίδια που έπαθε και ο πατέρας του κι έτσι αποφάσισε να μην αφήσει κανένα από τα παιδιά του να μεγαλώσει. Κάθε φορά που η γυναίκα του η Ρέα γεννούσε ένα παιδί, εκείνος το κατάπινε. Μόνο το τελευταίο έσωσε η Ρέα, τον μικρό Δία. Ξεγέλασε τον άνδρα της δίνοντάς του να καταπιεί μια φασκιωμένη* πέτρα.

Ο Δίας μεγάλωσε στην Κρήτη, στο βουνό Ίδη, παρέα με τις νύμφες και την κατσίκα Αμάλθεια, που του έδινε το γάλα της. Ένας αετός που του έφερνε μέλι από τα δάση τού φανέρωσε το μυστικό της γενιάς του και ο Δίας αποφάσισε να γυρίσει και να ελευθερώσει τα αδέρφια του. Με τη βοήθεια της Ρέας και της νύμφης Μήτιδας έδωσε στον Κρόνο ένα βότανο που τον έκανε να βγάλει από το στομάχι του τα πέντε παιδιά του που είχε καταπιεί. Μετά από αυτό τα αδέρφια του, η Εστία, η Δήμητρα, η Ήρα, ο Ποσειδώνας και ο Άδης, τον αναγνώρισαν ως αρχηγό και τον βοήθησαν στη μάχη του με τον Κρόνο και τους άλλους Τιτάνες. Αυτή η μάχη, που ονομάστηκε Τιτανομαχία κράτησε δέκα ολόκληρα χρόνια. Οι θεοί ελευθέρωσαν τους Κύκλωπες και τους Εκατόγχειρες για να τους βοηθήσουν. Έτσι νίκησαν τους Τιτάνες.

Οι Κύκλωπες από ευγνωμοσύνη χάρισαν στον Δία την αστραπή, τη βροντή και τον κεραυνό, στον Ποσειδώνα την τρίαινα και στον Άδη την κυνή*.

Όταν νικήθηκαν οι Τιτάνες, κλείστηκαν στα Τάρταρα και οι τρεις Εκατόγχειρες στάθηκαν να τους φρουρούν, για να μην φύγουν ποτέ από εκεί. Ο Δίας πήρε την εξουσία του ουρανού, παραχωρώντας το βασίλειο της θάλασσας στον Ποσειδώνα και στον άλλο αδερφό του, τον Άδη, το βασίλειο των σκιών, το βασίλειο του Κάτω Κόσμου.

* έγκατα: τα πιο βαθιά σκοτεινά μέρη

*φασκιωμένη: τυλιγμένη με πανί, σαν μωρό (η φασκιά-φασκιώνω) φασκιωμένο μωρό

*κυνή (ή κυνή): περικεφαλαία από δέρμα σκύλου (κύων=σκύλος)

Ο Δίας

Οι Έλληνες λάτρευαν τον Δία ως πατέρα όλων των θεών και των ανθρώπων. Ο Δίας ή Ζευς ήταν γιος του Κρόνου και της Ρέας, θεός του ουρανού, που μάζευε τα σύννεφα κι έστελνε τη βροχή στη γη. Ο κεραυνός, η βροντή και η αστραπή ήταν τα όπλα του. Ήταν παντοδύναμος, ανώτερος και ισχυρότερος όλων και όλοι, θεοί και θνητοί, υπάκουαν τις προσταγές του κι ούτε που περνούσε από το μυαλό τους να τον παρακούσουν. Μόνο η Ήρα τολμούσε να του αντιμιλήσει. Αγαπούσε όσους είναι δίκαιοι και κρατούν τον λόγο τους, ενώ τιμωρούσε αυστηρά τους άδικους. Προστάτευε τους ικέτες* και τους ξένους, γι' αυτό και ονομαζόταν Ξένιος Ζευς.

Στο χρυσό παλάτι του στον Όλυμπο ζούσε με τη γυναίκα του την Ήρα και από εκεί διοικούσε τον κόσμο. Του άρεσε να κάθεται στον πολύτιμο θρόνο του κρατώντας το σκήπτρο του και τον κεραυνό. Κοντά του είχε την αιγίδα*, την ασπίδα του που είχε τυλίξει με το αδιαπέραστο δέρμα της κατσίκας Αμάλθειας.

Οι Έλληνες έπλασαν τους θεούς τους να μοιάζουν με τους ίδιους. Έτσι, εκτός από αρετές, είχαν και ελαττώματα, όπως και οι άνθρωποι. Ακόμα και ο παντοδύναμος Δίας. Εκτός από την Ήρα που ήταν η μόνιμη σύντροφός του, αγάπησε πολλές γυναίκες όχι μόνο θεές, αλλά και θνητές και σκαρφιζόταν διάφορες πονηριές για να τις πλησιάσει και να τις κάνει να τον αγαπήσουν και αυτές. Άλλοτε μεταμορφώθηκε σε αετό ή κούκο, άλλοτε σε λευκό ταύρο και σε χρυσή βροχή. Απέκτησε πολλά παιδιά, θεούς και ήρωες, προκαλώντας τη ζήλεια της Ήρας.

Οι Έλληνες τον λάτρευαν σε όλη την Ελλάδα, όμως το πιο λαμπρό ιερό του ήταν στην Ολυμπία. Ο κεραυνός και η αιγίδα είναι τα σύμβολά του.

*ικέτης: Κάποιος που ζητάει προστασία, βοήθεια ή συγχώρεση.

*αίγα: κατσίκα

Ο μύθος της Ευρώπης

Στη Συρία ζούσε κάποτε ο βασιλιάς Αγήνορας, ο γιος του Ποσειδώνα. Αυτός είχε μια πεντάμορφη κόρη, την Ευρώπη. Ο Δίας είδε την Ευρώπη, την αγάπησε και μια μέρα, που η κόρη μάζευε λουλούδια με τις φίλες της σ' ένα ακρογιάλι της Συρίας, μεταμορφώθηκε σε άσπρο ταύρο, την πλησίασε και ξάπλωσε κοντά της. Το όμορφο ζώο έδειχνε ήρεμο και η Ευρώπη το πλησίασε, το χαίδεψε και κάθισε στη ράχη του ανύποπτη.

Την ίδια στιγμή ο ταύρος πετάχτηκε όρθιος κι όρμησε προς τη θάλασσα. Τρομαγμένη η Ευρώπη κρατήθηκε από τα κέρατά του. Ο ταύρος πέταξε πάνω από τα κύματα κι έφτασε στην Κρήτη. Εκεί ο Δίας πήρε την κανονική του μορφή, παντρεύτηκε την Ευρώπη και γέννησαν τρεις γιους. Όταν ο Δίας επέστρεψε στον Όλυμπο, παρήγγειλε στον Ήφαιστο να φτιάξει έναν χάλκινο γίγαντα, τον Τάλω, για να φυλάει την Κρήτη και να μην μπορέσει ποτέ να φύγει η Ευρώπη. Από αυτήν πήρε το όνομά της η ήπειρος που ζούμε κι εμείς σήμερα, η Ευρώπη.

Απολλόδωρος, Βιβλιοθήκη Γ,1,2-4 (διασκευή)

*Αρπαγή της Ευρώπης, Peter Paul Rubens, 1636,
Museo Nacional del Prado*

Η Ήρα

Η Ήρα, τρίτη κόρη του Κρόνου και της Ρέας, ήταν η γυναίκα του Δία, βασίλισσα του κόσμου. Ήταν πολύ όμορφη, επιβλητική και μεγαλόπρεπη, φορούσε στο κεφάλι διάδημα (στέμμα) και κρατούσε σκήπτρο. Καθόταν δίπλα στον Δία στον χρυσό θρόνο της. Για να την κατακτήσει και να την κάνει γυναίκα του ο παντοδύναμος Ζεус χρειάστηκε να προσπαθήσει πολύ. Αναγκάστηκε να καταφύγει σε ένα από τα πονηρά του τεχνάσματα. Ξέροντας πόσο της άρεσαν τα πουλιά, μεταμορφώθηκε σε κούκο και έπεσε μπροστά στα πόδια της Ήρας. Εκείνη έσκυψε, τον μάζεψε και τον έκλεισε στην αγκαλιά της. Τότε ο Δίας πήρε την αληθινή του μορφή. Ωστόσο η Ήρα δεν υπέκυψε ώσπου να της υποσχεθεί ότι θα την παντρευτεί. Πάντα λοιπόν η Ήρα προστάτευε τον γάμο και την οικογένεια, τις παντρεμένες γυναίκες, τον τοκετό και τη μητρότητα. Όλοι τη σέβονταν, οι άνθρωποι, αλλά κι οι

θεοί. Ήταν σοβαρή και περήφανη, δυναμική και η μόνη που μπορούσε να αντιμετωπίσει τον Δία. Ο Δίας την άκουγε και υπολόγιζε τη γνώμη της. Πολλές φορές θύμωνε με τις απιστίες του Δία και γινόταν εκδικητική. Υπάρχουν δεκάδες μύθοι για τις τλαιπωρίες που προξένησε σε θεές και θνητές, όπως η Λητώ και η Σεμέλη, αλλά και στα παιδιά τους, όπως ο Ηρακλής. Οι άνθρωποι πίστευαν ότι οι άνεμοι, οι θύελλες και οι καταιγίδες ήταν οι καυγάδες του Δία και της Ήρας.

Από την Ήρα και τον Δία γεννήθηκαν η Ήβη, θεά της νεότητας, που σέρβιρε στους θεούς το νέκταρ και την αμβροσία, ο Άρης, ο θεός του πολέμου, ο Ήφαιστος, ο θεός της μεταλλουργίας και η Ειλείθια, η θεά του τοκετού, που βοηθούσε τις γυναίκες να γεννήσουν τα παιδιά τους.

Οι αρχαίοι Έλληνες τη λάτρευαν σε όλη την Ελλάδα και κυρίως στη Σάμο, όπου πολλοί πίστευαν ότι γεννήθηκε.

Σύμβολά της είναι το ρόδι, σύμβολο της γονιμότητας, το παγώνι και ο κούκος.

Η Αθηνά

Η πρώτη γυναίκα του Δία ήταν η Μήτιδα, η πιο σοφή θεά, η προσωποποίηση της φρόνησης*. Η Γαία όμως και ο Ουρανός είχαν προφητέψει ότι η Μήτιδα θα γεννούσε ένα κορίτσι και ένα αγόρι και κάποιον από τα δύο θα εκθρόνιζε* τον πατέρα του, όπως συνέβαινε σε κάθε γενιά ως τότε. Έτσι, όταν η Μήτιδα ετοιμαζόταν να φέρει στον κόσμο το πρώτο τους παιδί, ο Δίας την κατάπιε. Μετά από λίγο καιρό ο Δίας άρχισε να έχει τρομερούς πόνους στο κεφάλι. Κανείς δεν μπορούσε να τον βοηθήσει και οι πόνοι έγιναν αφόρητοι. Ζήτησε τότε από τον Ήφαιστο με τα εργαλεία του να του ανοίξει το κεφάλι. Ο Ήφαιστος χτύπησε με τον πέλεκυ το κεφάλι του Δία και από μέσα πετάχτηκε η Αθηνά με όλα της τα όπλα. Η θεά είχε κληρονομήσει τα προτερήματα και των δύο γονιών της: τη **δύναμη** και τη **σοφία**. Ήταν η αγαπημένη του πατέρα της, ο οποίος συχνά την άφηνε να κάνει ό,τι θέλει χωρίς να τη μαλώνει.

Η Αθηνά ήταν η θεά της σοφίας και των τεχνών. Η γαλανομάτα θεά γεννήθηκε πάνοπλη από το κεφάλι του Δία και τη διέκριναν δύναμη και ανδρεία. Έπαιρνε μέρος στους πολέμους, άλλοτε κρυφά και άλλοτε φανερά. Πολεμούσε στο πλάι των αγαπημένων της ηρώων, δίνοντάς τους θάρρος και δύναμη. Προστάτευε και βοηθούσε τους ήρωες που πολεμούσαν με γενναιότητα και φρόνηση. Εμφύχωνε τους πολεμιστές και τους χάριζε τη νίκη. Στη γιγαντομαχία βοήθησε τον Δία και τους άλλους θεούς και στον Τρωικό πόλεμο στάθηκε στο πλευρό των Ελλήνων. Παρόλο που ήταν πολεμική θεά, δεν αγαπούσε τον πόλεμο, αλλά την ειρήνη.

Ως θεά της ειρήνης προστάτευε τις πόλεις και φρόντιζε οι άνθρωποι να προσδεύουν και να δημιουργούν, βάζοντας νου και φρόνηση στο κεφάλι τους. Δίδαξε στους ανθρώπους τις τέχνες και τον πολιτισμό. Τους δίδαξε επίσης να εξημερώνουν τα άλογα και να ζεύουν τα βόδια. Εφηύρε το άροτρο. Φύτεψε την πρώτη ελιά και τους χάρισε τα σύκα. Έμαθε στους ανθρώπους να κλώθουν το μαλλί σε νήμα, να υφαίνουν, να κατασκευάζουν αμάξια, καράβια, να πλάθουν αγγεία. Είχε ανακαλύψει τον αυλό και την πολεμική σάλπιγγα.

Η Αθηνά λατρευόταν σε όλες τις πόλεις της Ελλάδας, και όπου ζούσαν Έλληνες: στη Μικρά Ασία και στην Ιταλία. Η πιο λαμπρή λατρεία της γινόταν στην Αθήνα που ήταν η αγαπημένη της πόλη. Εκεί της είχαν αφιερώσει τον Παρθενώνα και γιόρταζαν προς τιμήν της τα Παναθήναια. Στην Αθήνα η θεά ίδρυσε το δικαστήριο που αργότερα έγινε ο Άρειος Πάγος.

Πιο γνωστά σύμβολά της είναι η ελιά και η κουκουβάγια.

*φρόνηση: λογική, σοφία

*εκθρονίζω: Διώχνω κάποιον με τη βία από την εξουσία. Παίρνω τη θέση του βασιλιά.

Αθηνά και Ποσειδώνας

Κάποτε ο Ποσειδώνας και η Αθηνά μάλωναν για το ποιος θα γίνει προστάτης της πόλης του Κέκροπα, της σημερινής Αθήνας. Όλοι οι θεοί του Ολύμπου είχαν μαζευτεί πάνω στην Ακρόπολη κι ο Κέκροπας, ο πρώτος βασιλιάς, ζήτησε από τους δύο θεούς να χαρίσουν δώρα στην πόλη κι όποιος έδινε το καλύτερο να ήταν ο νικητής. Χτύπησε με την τρίαινά του ο Ποσειδώνας στον βράχο της Ακρόπολης κι αμέσως πετάχτηκε αλμυρό νερό κι ένα πολεμικό άλογο. Χτύπησε το κοντάρι της η Αθηνά κι αμέσως πετάχτηκε απ'τον βράχο μια ελιά, που αμέσως ψήλωσε και γέμισε καρπούς. Το δώρο της Αθηνάς άρεσε σε όλους περισσότερο. Έτσι έγινε η Αθηνά προστάτιδα της πόλης, που πήρε και το όνομά της. Ονομάστηκε Αθήνα.

Απολλόδωρος, Βιβλιοθήκη, Γ 14,1 (διασκευή)

Ο Ήφαιστος

Ο Ήφαιστος, ο μεγάλος τεχνίτης του Ολύμπου, ήταν γιος του Δία και της Ήρας. Ο Ήφαιστος ήταν ο θεός της φωτιάς και της μεταλλουργίας και ο κύριος των ηφαιστειών. Όσο δυνατός και επιδέξιος ήταν στα χέρια, τόσο άσχημη ήταν η εμφάνισή του. Υπάρχουν διάφοροι μύθοι για το πώς χτύπησε τα πόδια του με αποτέλεσμα να κουτσαίνει. Ένας μύθος λέει ότι μόλις η Ήρα είδε την ασχήμια του νεογέννητου Ήφαιστου, τον πέταξε από τον Όλυμπο στη θάλασσα. Τον έσωσαν οι Νηρηίδες και τον έκρυψαν στον ωκεανό για εννέα χρόνια. Ο μύθος όμως που επικράτησε λέει ότι ο Δίας τον έριξε από τον Όλυμπο, όταν μια μέρα τσακωνόταν με την Ήρα και ο Ήφαιστος πήρε το μέρος της μητέρας του. Μια ολόκληρη μέρα, λέει ο μύθος, έπεφτε ο Ήφαιστος, ώσπου το βράδυ έφτασε στο νησί Λήμνο.

Και εκεί πίστευαν οι άνθρωποι ότι ο θεός είχε το εργαστήρι του όπου έφτιαχνε τα θαυμαστά έργα του: το σκήπτρο και τον χρυσό θρόνο του Δία, το δρεπάνι της Δήμητρας, τα βέλη του Απόλλωνα και της Άρτεμης, το άρμα του ήλιου, τα όπλα της Αθηνάς, τον χρυσό θώρακα του Ηρακλή, την ασπίδα του Αχιλλέα και τόσα άλλα. Είχε φτιάξει και τα ανάκτορα των θεών στον Όλυμπο

Οι θεοί όλοι γελούσαν με την ασχήμια του, όμως τον θαύμαζαν για τη δεξιοτεχνία του. Ο Δίας τον αγαπούσε ιδιαίτερα, γιατί ο Ήφαιστος του έδειχνε μεγάλο σεβασμό και υπάκουε σε όλες τις προσταγές του πατέρα του. Κάποτε, θέλοντας να τιμωρήσει την Ήρα για τη σκληρή της στάση, κατασκεύασε έναν θρόνο. Είχε όμως τοποθετήσει αόρατα δεσμά που, μόλις η Ήρα κάθισε, την παγίδευσαν. Για να ελευθερώσει την Ήρα ο Ήφαιστος ζήτησε ως αντάλλαγμα να παντρευτεί την Αφροδίτη, την πιο όμορφη από τις θεές. Έτσι ο Δίας ζήτησε από την Αφροδίτη να γίνει η γυναίκα του Ήφαιστου.

Οι άνθρωποι τον φαντάζονταν με μακριά γενειάδα και την περιβολή* του σιδερά. Στις απεικονίσεις του φορούσε συνήθως έναν στρογγυλό σκούφο και κρατούσε τα εργαλεία του: το σφυρί και τη λαβίδα, που ήταν και τα σύμβολά του. Τον λάτρευαν κυρίως στην Αθήνα, όπου του είχαν αφιερώσει έναν ναό, το σημερινό Θησείο. Εκεί γίνονταν γιορτές προς τιμήν του, τη μία την μοιραζόταν με την Αθηνά, που ήταν κι αυτή θεά των τεχνών.

*περιβολή: στολή, ντύσιμο, ενδυμασία

Η Αφροδίτη

Δίπλα στον Ήφαιστο οι αρχαίοι Έλληνες ήθελαν την πιο όμορφη θεά, την Αφροδίτη. Η Αφροδίτη ήταν η θεά της ομορφιάς, του έρωτα και της γονιμότητας. Ένας μύθος την ανέφερε ως κόρη του Δία και της Διώνης. Άλλος έλεγε ότι, όταν ο Κρόνος πλήγωσε τον πατέρα του τον Ουρανό, το αίμα του έπεσε στη θάλασσα και από τον αφρό της γεννήθηκε η Αφροδίτη. Ένα τεράστιο κοχύλι βγήκε από τη θάλασσα και, σπρωγμένο από τον Ζέφυρο*, έφτασε στην Κύπρο, αφού πρώτα πέρασε από τα Κύθηρα. Και στα δύο αυτά μέρη οι άνθρωποι λάτρευαν ιδιαίτερα την Αφροδίτη.

Στην Κύπρο οι Ώρες την περιποιήθηκαν και τη φρόντισαν, ώσπου να μεγαλώσει. Την έντυσαν με αθάνατους χιτώνες, τη στόλισαν με υπέροχα κοσμήματα, της φόρεσαν χρυσό στέμμα. Όταν ήρθε η ώρα, την οδήγησαν στον Όλυμπο. Ήταν πανέμορφη, γεμάτη καλοσύνη κι όταν την είδαν οι θεοί, όλοι θαμπωθήκαν από την ομορφιά της και οι περισσότεροι ήθελαν να την παντρευτούν. Έγινε όμως

σύζυγος του Ήφαιστου.

Ο μύθος λέει ότι αγαπούσε τον Άρη, τον θεό του πολέμου και ότι την αγαπούσε και αυτός. Βρίσκονταν κρυφά, όταν έλειπε ο άντρας της για δουλειά. Ο Άρης έβαζε τον υπηρέτη του τον Αλεκτρυώνα να φυλάει μήπως γυρίσει ο Ήφαιστος και τους βρει μαζί. Ο Ήλιος όμως φανέρωσε το μυστικό. Ο Ήφαιστος για να τους τιμωρήσει έφτιαξε κάτι αόρατα σιδερένια δίχτυα και τα τοποθέτησε σε ένα ντιβάνι. Ο Αλεκτρυώνας δεν τον είδε. Όταν οι δυο τους κάθισαν, παγιδεύτηκαν και δεν μπορούσαν να ελευθερωθούν. Όλοι οι θεοί γελούσαν με το πάθημά τους. Εκείνοι ντροπιασμένοι και θυμωμένοι έφυγαν, η Αφροδίτη για την Κύπρο και ο Άρης για τη Θράκη, αφού πρώτα μεταμόρφωσε τον Αλεκτρυώνα σε πετεινό, για να τον τιμωρήσει. Πολλοί πίστευαν ότι ένα από τα παιδιά της Αφροδίτης και του Άρη ήταν ο φτερωτός θεός Έρωτας.

Σύμβολά της είναι το περιστέρι, η μυρτιά και το τριαντάφυλλο.

* Ζέφυρος: ο απαλός και δροσερός δυτικός άνεμος

Ο Άρης

Ο Άρης ήταν ο θεός του πολέμου. Φορούσε πάντα πανοπλία και κρατούσε όπλα.

Ήταν γιος του Δία και της Ήρας. Ήταν πελώριος στο ανάστημα, με δυνατό και γυμνασμένο σώμα, με κοντά μαλλιά και πυκνά γένια, ωραίος και με πάρα πολύ δυνατή φωνή. Έλεγαν ότι η φωνή του ισοδυναμούσε με τη φωνή δέκα χιλιάδων ανδρών μαζί. Φορούσε χρυσή περικεφαλαία και κρατούσε χάλκινο δόρυ.

Στον χαρακτήρα ήταν σκληρός, ανδρείος και μαχητικός. Του άρεσε η ορμή και ο άγριος θόρυβος της μάχης. Ριχνόταν στη μάχη ασυλλόγιστα, χωρίς φρόνηση και δίχως να τον νοιάζει με ποιου το μέρος πολεμούσε, αντίθετα με την αδερφή του την Αθηνά, που πάντα τον νικούσε. Στους πολέμους τον συνόδευε η αδελφή του η Έριδα, η θεά της φιλονικίας, και οι γιοι του, ο Φόβος και ο Δείμος, άγριοι πολεμιστές και οι δυο. Κατοικούσε κυρίως στη Θράκη, ανάμεσα σε άγριους και πολεμικούς λαούς.

Οι άνθρωποι δεν τον συμπαθούσαν, γιατί όλοι ήξεραν τα δεινά* που φέρνει ο πόλεμος. Έτσι δεν υπάρχουν και πολλοί ναοί αφιερωμένοι στον Άρη. Επίσης πολύ λίγοι καλλιτέχνες έχουν απεικονίσει τον Άρη στα έργα τους. Οι θυσίες που έκαναν για αυτόν ήταν περισσότερο από φόβο παρά από σεβασμό για τον θεό του πολέμου. Αλλά και οι άλλοι θεοί δεν τον συμπαθούσαν. Δεν έχαναν ευκαιρία να τον ταπεινώσουν. Ο Δίας τον μάλωνε για τον άγριο και πολεμοχαρή* χαρακτήρα του.

Κάποτε όμως ο Άρης αθώωθηκε από το ίδιο το δικαστήριο των θεών. Είχε μία πανέμορφη κόρη, την Αλκίππη. Ο γιος του Ποσειδώνα ο Αλιρρόθιος προσέβαλε την κόρη αυτή. Τότε ο Άρης θύμωσε και σκότωσε τον Αλιρρόθιο. Ο Ποσειδώνας ζήτησε να τιμωρηθεί ο Άρης για τον σκοτωμό του γιου του. Το συμβούλιο των θεών συνεδρίασε στο δικαστήριο που είχε ιδρύσει η Αθηνά σε έναν λόφο κοντά στη Ακρόπολη των Αθηνών και αθώωσε τον Άρη. Το μέρος αυτό από τότε ονομάστηκε Άρειος Πάγος (βράχος του Άρη) και αυτό το όνομα έχει το ανώτατο δικαστήριο της Ελλάδας και σήμερα.

Παρόλο που ο ίδιος δεν ήταν αγαπητός και συχνά δεχόταν ήττες και προσβολές από τους άλλους θεούς, ανάμεσα στους απογόνους του γεννήθηκαν πολλοί σπουδαίοι ήρωες της ελληνικής μυθολογίας, όπως ο Ηρακλής, ο Θησέας και ο Αγαμέμνωνας.

Σύμβολα του Άρη είναι η περικεφαλαία, το δόρυ, αλλά και ο αναμμένος πυρσός, που κρατούσε ένας ιερέας και προχωρούσε μπροστά στον στρατό που πήγαινε στη μάχη.

*δεινά: οι συμφορές

*πολεμοχαρής: Αυτός που αγαπά τον πόλεμο, που θέλει να πολεμάει.

Ο Ποσειδώνας

Ο Ποσειδώνας ήταν ο ένας από τους τρεις γιους του Κρόνου και της Ρέας. Όταν νικήθηκε ο Κρόνος και οι τρεις γιοι του μοιράστηκαν τον κόσμο, στον Ποσειδώνα δόθηκε το βασίλειο της θάλασσας και γενικά όλων των νερών της γης. Ζούσε στο χρυσό παλάτι του στον βυθό της θάλασσας με τη γυναίκα του την Αμφιτρίτη. Ανέβαινε στον Όλυμπο για να πάρει μέρος στα συμβούλια των θεών. Είχε ένα άρμα που το έσερναν δύο άλογα με χάλκινες σπλές και χρυσές χαιίτες. Με αυτό έβγαινε στην επιφάνεια της θάλασσας παρέα με την Αμφιτρίτη, τους Τρίτωνες και τις Νηρηίδες. Τους συνόδευαν τα δελφίνια.

Είχε πάντα μαζί του την τρίαινα που του είχαν δώσει οι Κύκλωπες, όπλο τρομερό. Όταν θύμωνε, χτυπούσε με την τρομερή του τρίαινα τη θάλασσα και σήκωνε κύματα θεόρατα, ενώ άλλοτε την ημέρευε. Με την τρίαινά του μπορούσε επίσης να γκρεμίζει βράχια και να κάνει τη γη να

τρέμει. Έλεγχε ακόμα τις θύελλες και τους σεισμούς. Γι' αυτό οι αρχαίοι Έλληνες τον αποκαλούσαν και «κοσμοσειστή». Ο Ποσειδώνας προστάτευε τους ψαράδες και τους ναυτικούς που κινδύνευαν από τις τρικυμίες, στέλνοντάς τους Τρίτωνες να ημερέψουν τη θάλασσα.

Αν και θαλασσινός θεός, το αγαπημένο του ζώο ήταν το άλογο. Πίστευαν μάλιστα ότι εκείνος ήταν που πρωτοδημιούργησε αυτό το ζώο. Άλλοι λένε ότι το δημιούργησε στην Αθήνα, για να το προσφέρει στον αγώνα του με την Αθηνά, άλλοι λένε στη Θεσσαλία.

Ο θεός της θάλασσας αγαπούσε πολύ και τα δελφίνια. Ένας μύθος λέει ότι ο Ποσειδώνας μια μέρα είδε την Αμφιτρίτη που χόρευε στη Νάξο. Την αγάπησε και ήθελε να την παντρευτεί. Εκείνη, ντροπαλή, έτρεξε και κρύφτηκε στο παλάτι του Ωκεανού. Ένα δελφίνι όμως την είδε και του φανέρωσε την κρυψώνα της. Έτσι ο Ποσειδώνας την πήρε για γυναίκα του.

Οι αρχαίοι Έλληνες έχτιζαν τους ναούς του κοντά στη θάλασσα. Στο Σούνιο σώζονται τα ερείπια ενός ναού του Ποσειδώνα.

Σύμβολά του είναι η τρίαινα, αλλά και το δελφίνι, το άλογο και το πεύκο, από το οποίο έφτιαχναν τα πλοία.

Δύο δίδυμοι θεοί

Η Λητώ ήταν κόρη Τιτάνων, του Κοίου και της Φοίβης. Ο Δίας την αγάπησε και προκάλεσε έτσι την οργή της Ήρας, η οποία την κυνήγησε. Όταν ήρθε η ώρα να γεννήσει, η Ήρα έβαλε τον δράκοντα Πύθωνα, που κατοικούσε σε μια σπηλιά του βουνού Παρνασσός, να την σκοτώσει. Ο Πύθωνας την κυνηγούσε και δεν την άφηνε πουθενά να σταθεί και να ηρεμήσει. Και σαν να μην έφτανε αυτό η Ήρα είχε απαγορέψει σε όλους τους ανθρώπους να τη δεχτούν ή να τη βοηθήσουν.

Ο Ποσειδώνας την είδε που περιπλανιόταν για δώδεκα μερόνυχτα σε στεριά και θάλασσα, ψάχνοντας να βρει ένα μέρος για να γεννήσει και τη λυπήθηκε. Φανέρωσε λοιπόν μπροστά της ένα νησάκι που έπλεε κάτω από τα κύματα. Αυτό το νησί είχε μια παράξενη ιστορία: Η Λητώ είχε μιαν αδερφή, την Αστερία. Κάποτε ο Δίας θύμωσε με την Αστερία και τη μεταμόρφωσε σε βράχο που βυθίστηκε στη θάλασσα. Αυτός ήταν ο βράχος που φανέρωσε ο Ποσειδώνας και ονομάστηκε **Δήλος**, δηλαδή «το νησί που φανερώθηκε». Ο Δίας στερέωσε τη Δήλο με τέσσερις κολώνες για να μην ξανακουνηθεί.

Όμως και πάλι η Ήρα προσπάθησε να την εμποδίσει να γεννήσει, μην αφήνοντας την κόρη της την Ειλείθια, τη θεά του τοκετού, να πάει στη Δήλο. Ευτυχώς οι άλλες θεές, που αγαπούσαν τη Λητώ, έπεισαν την Ειλείθια να την βοηθήσει κρυφά. Έτσι γεννήθηκαν δύο από τους πιο αγαπητούς θεούς των αρχαίων Ελλήνων: ο Απόλλωνας και η Άρτεμη. Όλος ο κόσμος χάρηκε! Η Ήρα ξέχασε τον θυμό της. Ο ήλιος και το φεγγάρι ήρθαν να χαιρετήσουν τα δύο μωρά.

Ο Απόλλωνας

Ο Απόλλωνας έγινε ψηλός, δυνατός και όμορφος, με πρόσωπο λαμπερό σαν τον ήλιο. Ο γιος του Δία και της Λητώς, ήταν ο θεός του ήλιου, του φωτός και της μουσικής. Ο Δίας του χάρισε δύο κύκνους και ένα χρυσό άρμα για να ταξιδεύει όπου θέλει. Του χάρισε και ένα ασημένιο τόξο που δεν αστοχούσε ποτέ. Του έδωσε επίσης το χάρισμα να βλέπει το μέλλον. Έτσι ήταν και θεός της μαντικής.

Κάποτε ο Απόλλωνας έψαξε να βρει ένα μέρος κατάλληλο για να χτίσει το μαντείο του. Περιπλανήθηκε ψάχνοντας, ώσπου έφτασε στη Βοιωτία. Στους πρόποδες του Παρνασσού συνάντησε ανθρώπους φοβισμένους. Εκείνοι κατάλαβαν πως ήταν θεός και του ζήτησαν να τους γλιτώσει από τον τρομερό δράκοντα Πύθωνα που τους κατέστρεφε τα χωράφια και έτρωγε τα ζώα τους. Ο Απόλλωνας έψαξε και

βρήκε τον Πύθωνα και με μια σαϊτιά* τού ασημένιου του τόξου σκότωσε το τέρας που τόσο είχε ταλαιπωρήσει και τη μητέρα του. Στο σημείο εκείνο, στους **Δελφούς**, χτίστηκε το μεγάλο μαντείο του Απόλλωνα. Εκεί η Πυθία έδινε χρησμούς, μαντέματα δηλαδή και συμβουλές, καθισμένη στον τρίποδά* της, σε ανθρώπους που έφταναν απ' όλο τον κόσμο.

Ο Απόλλωνας προστάτευε τους νέους. Τα νέα παιδιά του αφιέρωναν τα μαλλιά τους, όταν κουρευόνταν για πρώτη φορά. Προστάτευε τη βλάστηση, τους βοσκούς και τα κοπάδια τους. Οι άνθρωποι πίστευαν ότι με τα βέλη του -που πάντα έβρισκαν το στόχο τους- μπορούσε να τους φέρει την αρρώστια, ακόμη και τον θάνατο. Βοηθούσε όμως και στη θεραπεία και την απομάκρυνση του κακού. Γιος του Απόλλωνα ήταν ο Ασκληπιός, σπουδαίος γιατρός της αρχαιότητας, που οι Έλληνες τον λάτρευαν σαν θεό.

Σύμβολά του, ανάμεσα σε πολλά άλλα, είναι η δάφνη και η λύρα που του χάρισε ο αδερφός του ο Ερμής.

*σαϊτα: βέλος

*τρίποδας: κάθισμα με τρία πόδια

Η Άρτεμη

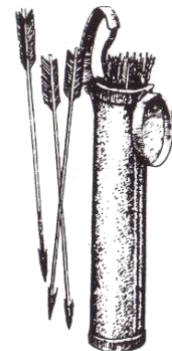
Η Άρτεμη ήταν η θεά της φύσης, του κυνηγιού και της Σελήνης. Γεννήθηκε μια μέρα πριν από τον αδελφό της τον Απόλλωνα. Λένε μάλιστα ότι βοήθησε τη μητέρα της να τον γεννήσει. Έτσι ήταν μία από τις θεές που ήθελαν να έχουν κοντά τους οι ετοιμόγεννες γυναίκες.

Όταν ήταν τριών ετών ανέβηκε στον Όλυμπο και ζήτησε από τον πατέρα της τον Δία τόξο και βέλη, νύμφες για συνοδεία και το δικαίωμα να κρατά αναμμένους πυρσούς και να φορά κοντό χιτώνα, ώστε να μπορεί να τρέχει ανενόχλητη στα βουνά. Ζήτησε και μία μόνο πόλη για να πηγαίνει, αφού προτιμούσε να βρίσκεται στη φύση παρά στις πόλεις. Ο Δίας γέλασε με το μικρό κοριτσάκι, αλλά της έδωσε όλα όσα του ζήτησε.

Ήταν μια όμορφη κοπέλα, ψηλή και λυγερή. Της άρεσε να τριγυρνά αμέριμνη* και ελεύθερη στα δάση και να κυνηγά με το τόξο και τα βέλη της. Έτσι έμεινε πάντα ανύπαντρη. Η Άρτεμη ήταν ατίθαση και γινόταν σκληρή και αυστηρή με τους ανθρώπους που ξεχνούσαν να της προσφέρουν τις θυσίες που έπρεπε. Δεν δίσταζε να τιμωρεί και όσους καυχιόνταν για τις ικανότητές τους στο κυνήγι, μια που δεν δεχόταν ότι υπήρχε καλύτερος κυνηγός από την ίδια.

Κατοικούσε στην Πελοπόννησο, σε μέρη με δασωμένα βουνά, λαγκάδια και ποτάμια, κυρίως στις όχθες του ποταμού Ευρώτα και στα βουνά Ταΰγετο και Ερύμανθο. Προστάτευε την άγρια φύση, τα δάση τις λίμνες τα λιβάδια και τα ζώα. Προστάτευε και τη γεωργία. Έδινε πλούσιες σοδειές και έκανε τους καρπούς να ωριμάζουν. Ζητούσε όμως να της αφιερώνουν τις πρώτες συγκομιδές. Αν κάποιος το παραμελούσαν, έριχνε παγετούς κι αρρώστιες και ρήμαζαν τα χωράφια. Προστάτευε ακόμα τη γονιμότητα, τα μωρά και τους νέους. Οι άνθρωποι τη συνέδεαν με τη Σελήνη, το φεγγάρι που κυριαρχεί τη νύχτα. Τη φαντάζονταν να ταξιδεύει τις νύχτες με το ασημένιο άρμα της που το έσερναν ελάφια. Στην Αττική, που ήταν ένα από τα κέντρα λατρείας της Άρτεμης, υπάρχει ο ναός της στη Βραυρώννα.

Σύμβολά της είναι το τόξο και η φαρέτρα* και ιερά της ζώα το ελάφι, η αρκούδα, ο πάνθηρας.

*αμέριμνη: ξέγνοιαστη, χωρίς προβλήματα και στενοχώριες

*φαρέτρα: θήκη για τα βέλη

Ο Ερμής

Ο Ερμής, γιος του Δία και της Μαιάς ήταν ο αγγελιαφόρος των θεών. Γεννήθηκε σε μια σπηλιά του όρους Κυλλήνη στην Αρκαδία.

Από μωρό έδειξε πόσο έξυπνος και εφευρετικός ήταν. Από το καβούκι μιας χελώνας που βρήκε έξω από τη σπηλιά του έφτιαξε την πρώτη λύρα. Αργότερα έκλεψε πενήντα αγελάδες από τα κοπάδια του αδερφού του Απόλλωνα και σκαρφίστηκε ένα πονηρό τέχνασμα για να τον κάνει να χάσει τα ίχνη του. Όταν ο αδερφός του τον έπιασε, ο Ερμής κατάφερε να τον γλυκάνει με το παίξιμο της λύρας του. Τελικά του χάρισε τη λύρα, με αντάλλαγμα τις αγελάδες.

Στον Όλυμπο ο μικρός Ερμής έκλεψε την τρίαινα του Ποσειδώνα, το σπαθί του Άρη, τη ζώνη της Αφροδίτης, την τσιμπίδα του Ήφαιστου, ως και το σκήπτρο του Δία! Εκείνος όμως γελούσε με τις σκανταλιές του. Όταν μεγάλωσε τον έκανε κήρυκα*, αγγελιαφόρο των θεών.

Ο Ερμής φορούσε φτερωτά σανδάλια και στο κεφάλι τον πέτασο*. Κρατούσε το ραβδί των αγγελιαφόρων, το κηρύκειο, που του είχε φτιάξει ο Ήφαιστος. Λένε ότι κάποτε είχε δει στον δρόμο του δύο φιδάκια να μαλώνουν και τα χώρισε βάζοντας ανάμεσά τους το ραβδί του. Από τότε το κηρύκειό του ήταν στολισμένο με τα δύο αυτά φιδάκια.

Οι άνθρωποι τον λάτρευαν ως θεό του εμπορίου μια που ήταν τόσο καλός στις συναλλαγές. Και καθώς τόσο οι έμποροι όσο και οι κήρυκες ήταν υποχρεωμένοι να ταξιδεύουν πολύ, ο Ερμής ήταν και προστάτης των οδοιπόρων*. Φρόντιζε να μην παθαίνουν κακό και να μην χάνουν τον δρόμο τους. Γι' αυτό στα σταυροδρόμια τοποθετούσαν στήλες με τη μορφή του, που ονομάζονταν *Ερμαί*, σήμερα θα τις λέγαμε Ερμές.

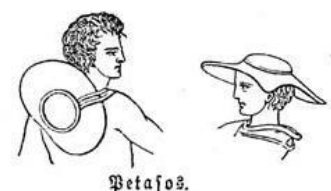
Αγαπούσε τους ανθρώπους και βρισκόταν κοντά τους. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι ο Ερμής χάρισε στους ανθρώπους το αλφάβητο και τους δίδαξε την αριθμητική και άλλες επιστήμες. Προστάτευε τους βοσκούς και τα κοπάδια τους, τους νέους και... τους κλέφτες. Προστάτευε όμως και τους ανθρώπους και τα σπίτια τους από τους κλέφτες κι έτσι υπήρχαν Ερμές και έξω από τα σπίτια. Τις στήλες αυτές οι άνθρωποι τις έστηναν και έξω από τα γυμναστήρια, αφού ο Ερμής προστάτευε και τη γυμναστική.

Μια άλλη αρμοδιότητα του Ερμή κατά τους αρχαίους Έλληνες ήταν να συνοδεύει τις ψυχές στον κάτω κόσμο και να τις παραδίδει στον βαρκάρη Χάροντα, που τις οδηγούσε στον Άδη. Λεγόταν ψυχοπομπός. Σύμβολά του είναι το κηρύκειο και ο πέτασος.

*κήρυκας: Αυτός που φέρνει τις ειδήσεις.

*πέτασος: είδος καπέλου

*οδοιπόρος: Αυτός που ταξιδεύει με τα πόδια.

Η Εστία

Η Εστία ήταν θεά του σπιτιού και της οικογένειας. Ήταν η πρωτότοκη* κόρη του Κρόνου και της Ρέας και η πιο σεβαστή από όλους τους θεούς. Δεν παντρεύτηκε ποτέ της, παρόλο που θέλησαν να την παντρευτούν και ο Ποσειδώνας και ο Απόλλωνας. Αν και η ίδια δεν παντρεύτηκε, προστάτευε την οικογένεια, το νοικοκυριό και τη φιλοξενία. Αυτή έμαθε τους ανθρώπους να χτίζουν σπίτια.

Στο κέντρο κάθε σπιτιού υπήρχε η κυκλική εστία, όπου έκαιγε πάντα το ιερό πυρ (η ιερή φωτιά). Η **εστία** ήταν ο βωμός της θεάς Εστίας, το ιερό δηλαδή σημείο που έμενε η θεά στο σπίτι, γι' αυτό, ανάλογα με το πώς έτριζαν οι φλόγες, φαντάζονταν και τη διάθεση της θεάς. Αλλά και η κάθε πόλη είχε την κοινή εστία, όπου έκαιγε η ιερή φωτιά. Και πίστευαν οι αρχαίοι Έλληνες ότι η κοινή εστία όλου του κόσμου ήταν η εστία των Δελφών, όπου βρισκόταν ο ομφαλός, το κέντρο, της γης. Η Εστία διατηρούσε τη φωτιά αναμμένη και το θεωρούσαν μεγάλο κακό να σβήσει η φωτιά. Έπρεπε τότε να την ανάψουν ξανά, κατευθείαν από τον ήλιο.

Οι άνθρωποι την αγαπούσαν και τη σέβονταν, το ίδιο και οι άλλοι θεοί. Όλες οι θυσίες προς τους θεούς άρχιζαν πάντα από την Εστία. Της αφιέρωναν τους πρώτους καρπούς της σοδειάς και μικρά μοσχάρια. Οι καλλιτέχνες τη φαντάζονταν να φοράει μακρύ φόρεμα και πέπλο και να κρατάει στο χέρι της σκήπτρο ή ένα λυχνάρι.

*πρωτότοκη: Αυτή που γεννήθηκε πρώτη.

Η Δήμητρα

Η Δήμητρα ήταν θεά της γεωργίας. Ήταν κόρη του Κρόνου και της Ρέας. Επειδή τα αδέρφια της, ο Δίας και ο Ποσειδώνας δεν της φέρθηκαν καλά, σπάνια ανέβαινε στον Όλυμπο. Προτιμούσε να ζει κάτω στη γη, που την αγαπούσε και της έδινε ζωή. Έμαθε στους ανθρώπους να σπέρνουν και να καλλιεργούν, να χρησιμοποιούν εργαλεία και να εξημερώνουν τα ζώα. Η αγαπημένη της πόλη ήταν η Ελευσίνα, όπου της είχαν χτίσει έναν υπέροχο ναό, και τη λάτρευαν με λαμπρές γιορτές, τα Ελευσίνια Μυστήρια.

Ήταν μια ήσυχη θεά, που δεν νοιαζόταν για την έντονη ζωή και τις διαμάχες των άλλων θεών. Όταν ο Άδης άρπαξε την κόρη της την Περσεφόνη και την πήρε στον Κάτω Κόσμο, η καρδιά της ράγισε. Και, όταν ο Ήλιος της φανέρωσε τι είχε γίνει και

μάλιστα με την άδεια του Δία, θύμωσε με τους θεούς, θύμωσε και με τους ανθρώπους, που δεν την βοηθούσαν να βρει την κόρη της και καταράστηκε τη γη να μην ξανακαρπίσει. Ό,τι και αν έκαναν οι άνθρωποι, όσο κι αν περιποιούνταν τα χωράφια τους, καρπούς δεν έβλεπαν. Είδε τότε ο Δίας τη συμφορά των ανθρώπων και ζήτησε από τη Δήμητρα να τους λυπηθεί. Αλλά εκείνη ήταν αμετάπειστη*. Ούτε όταν γύρισε κοντά της η Περσεφόνη μαλάκωσε ο πόνος της, γιατί ο Άδης είχε δέσει την καρδιά της Περσεφόνης με ένα μαγικό ρόδι και ήξερε ότι η κόρη της θα γύριζε πάλι στον Κάτω Κόσμο. Τη λύση την έδωσε η Ρέα. Είπε ότι η Περσεφόνη θα έμενε με τον άνδρα της τους τέσσερις μήνες του χρόνου και τους άλλους οκτώ θα τους περνούσε με τη μητέρα της επάνω στη γη. Έτσι η Δήμητρα δέχτηκε και έδωσε ένα τέλος στο κακό. Με αυτό τον μύθο οι αρχαίοι εξηγούσαν τις αλλαγές που έφερναν στη φύση οι διάφορες εποχές.

Σύμβολα της Δήμητρας είναι το δεμάτι με τα στάχια, ένα καλάθι με καρπούς, η παπαρούνα.

*αμετάπειστη: Αυτή που δεν αλλάζει γνώμη.

Δήμητρα και Περσεφόνη

Ο θεός του Άδη, ο Πλούτωνας, αγάπησε κάποτε την κόρη της θεάς Δήμητρας, την Περσεφόνη. Μια μέρα που η Περσεφόνη έπαιζε σ' ένα καταπράσινο λιβάδι, είδε έναν ανθισμένο νάρκισσο. Πήγε να τον μυρίσει κι αμέσως άνοιξε η γη, βγήκε από μέσα ο Πλούτωνας με το κατάμαυρο άρμα του, την άρπαξε και έφυγε για τον Άδη. Τις σπαραχτικές κραυγές της τις άκουσε η μητέρα της και πήγε να τη βρει. Μα η Περσεφόνη ήταν άφαντη. Εννιά μερόνυχτα την έψαχνε κλαίγοντας η Δήμητρα, ώσπου ο ήλιος τη λυπήθηκε και της φανέρωσε αυτό που είχε γίνει. Η Δήμητρα ζήτησε από το Δία να φέρει πίσω την Περσεφόνη, μα εκείνος δε δέχτηκε. Θυμωμένη τότε η Δήμητρα, έφυγε από τον Όλυμπο και άρχισε να τριγυρνάει κλαίγοντας στη γη. Απ' όπου διάβαινε μαραίνονταν τα δέντρα, ξεραίνονταν όλα τα φυτά, τα σπαρτά και τα λουλούδια. Τα ζώα και οι άνθρωποι πέθαιναν από την πείνα.

Είδε τη συμφορά αυτή ο Δίας κι έστειλε τον Ερμή να φέρει πίσω την Περσεφόνη από τον Άδη. Ο Πλούτωνας όμως, πριν φύγει η Περσεφόνη, της έδωσε να φάει λίγα σπυριά από ένα ρόδι μαγεμένο, για να μην τον ξεχάσει. Έφερε ο Ερμής την Περσεφόνη στη μητέρα της κι αμέσως άνθισαν όλα τα λουλούδια, πρασίνισαν τα δέντρα και όλα τα φυτά.

Από τότε οκτώ μήνες το χρόνο έμενε η Περσεφόνη με τη Δήμητρα, και τότε ερχόταν η άνοιξη και το καλοκαίρι. Τα δέντρα και όλα τα φυτά της γης έδιναν φρούτα και καρπούς, άνθιζαν τα λουλούδια, η γη πρασίνιζε, κελαηδούσαν τα πουλιά. Στο τέλος όμως του φθινοπώρου η Περσεφόνη γύριζε στον Άδη και τότε ερχόταν ο χειμώνας. Τα δέντρα και τα φυτά μαραίνονταν, η γη κοιμόταν και όλα περίμεναν την άνοιξη που θα ξαναγύριζε η Περσεφόνη από τον Άδη.

Ομηρικός ύμνος στη Δήμητρα (διασκευή)

Ο Άδης ή Πλούτωνας

Μετά την Τιτανομαχία η μοιρασιά του κόσμου έδωσε στον Άδη το βασίλειο των σκιών, τον Κάτω Κόσμο. Ήταν κι αυτός γιος του Κρόνου και της Ρέας. Δουλειά του ήταν να κυβερνάει τις ψυχές των νεκρών και να μην αφήνει κανέναν να επιστρέψει πάνω στη γη.

Οι αρχαίοι ονόμαζαν τον Κάτω Κόσμο και Άδη, από το όνομα του θεού. Ο ίδιος ο θεός Άδης, που το όνομά του σημαίνει «ο αόρατος», ονομάστηκε και Πλούτωνας, επειδή ήταν κύριος όλων των θησαυρών, του **πλούτου**, που βρίσκονται στο έδαφος (τα χωράφια με τις καλλιέργειες) και στο υπέδαφος (το σίδηρο, ο χαλκός, το ασήμι, το χρυσάφι). Οι άνθρωποι φοβούνταν να τον αποκαλούν με το όνομά του και γι' αυτό τον λόγο προτιμούσαν να τον λένε Πλούτωνα.

Ζούσε με τη γυναίκα του την Περσεφόνη στον Άδη που τον φυλούσε ο τρομερός σκύλος Κέρβερος με τα τρία κεφάλια και την ουρά φιδιού. Εκεί είχε έναν θρόνο κατάμαυρο, φτιαγμένο από έβενο*. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι υπήρχαν πολλές εισοδοι που οδηγούσαν στο βασίλειο των ψυχών. Στην πραγματικότητα, όπου υπήρχε ένα βαθύ βάραθρο*, φαντάζονταν ότι οδηγούσε στον Κάτω Κόσμο.

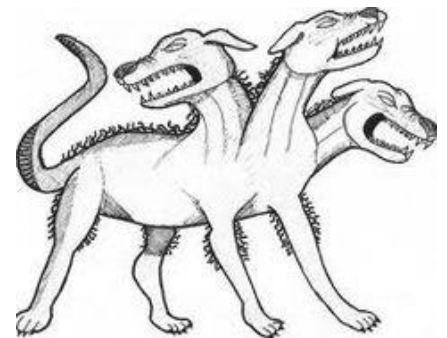
Όπως είχαν χαρίσει στον Δία τον κεραυνό και στον Ποσειδώνα την τρίαινα, το δώρο που είχαν κάνει οι Κύκλωπες στον Άδη ήταν μια περικεφαλαία από δέρμα σκύλου, την κυνήη, που, όταν την φορούσε, τον έκανε αόρατο. Ο Άδης οδηγούσε ένα σκοτεινό άρμα που το έσερναν τέσσερα άλογα. Στο χέρι του κρατούσε ένα μακρύ ραβδί, με το οποίο οδηγούσε τις ψυχές. Το σκήπτρο του κατέληγε σε έναν αετό ή στο κέρατο της Αμάλθειας.

Για τον Άδη υπήρχε μόνο ένας ναός, που άνοιγε μόνο μία φορά τον χρόνο. Όταν οι αρχαίοι Έλληνες προσεύχονταν στον Άδη, χτυπούσαν τα χέρια τους στο έδαφος, για να είναι σίγουροι ότι ο θεός θα τους ακούσει.

Οι άνθρωποι του είχαν αφιερώσει το κυπαρίσσι και το νάρκισσο. Τα σύμβολά του είναι το σκήπτρο και η κυνήη.

*έβενος: Ένα είδος ξύλου, πολύ σκούρο, σχεδόν μαύρο και τόσο βαρύ που βυθίζεται στο νερό.

*βάραθρο: βαθιά χαράδρα ή γκρεμός

Ο Διόνυσος

Ο Διόνυσος ήταν ένας πολύ αγαπητός θεός των αρχαίων Ελλήνων. Ο θεός του αμπελιού και του κρασιού ήταν γιος του Δία και της θνητής Σεμέλης.

Την πανέμορφη Σεμέλη έβαλε ή Ήρα σκοπό της να εκδικηθεί με μεγάλη πονηριά. Της έβαλε στο μυαλό την ιδέα να ζητήσει από τον Δία να εμφανιστεί μπροστά της με τη θεϊκή του μορφή. Ο Δίας κάποτε παρασύρθηκε και ορκίστηκε στη Σεμέλη με ιερό όρκο να της κάνει όποια χάρη του ζητήσει. Έτσι, όταν η Σεμέλη επέμεινε να τον δει σε όλο το θεϊκό του μεγαλείο, δεν μπορούσε παρά να κάνει ό,τι του ζητούσε. Εμφανίστηκε μπροστά της με τις αστραπές και τους κεραυνούς του και η δύστυχη γυναίκα τυλίχτηκε στις φλόγες. Στο σημείο που ακούμπησε η Σεμέλη φύτρωσε ένας κισσός που την τύλιξε με τα κλαδιά του. Η Γαία πρόλαβε να πάρει το παιδί που είχε στην κοιλιά της και να

το δώσει στον Δία που το έραψε μέσα στον μηρό* του. Έτσι ο Διόνυσος γεννήθηκε αθάνατος. Τον φρόντισαν και τον μεγάλωσαν οι νύμφες του βουνού Νύσσα, που κανείς δεν ξέρει πού βρίσκεται, ίσως να είναι στη Νάξο, ίσως στην Εύβοια.

Όταν μεγάλωσε ταξίδεψε στον κόσμο, φυτεύοντας το αμπέλι και διδάσκοντας στους ανθρώπους την αμπελουργία. Τον συνόδευαν χαρούμενοι άνδρες και γυναίκες που συμμετείχαν στις γιορτές και στα γλέντια του, στεφανωμένοι, όπως κι αυτός, με κλαδιά κισσού και αμπελιού. Οι άνθρωποι τον λάτρευαν κυρίως στη Βοιωτία και ιδιαίτερα στον Παρνασσό, μα τον αγαπούσαν σε όλη την Ελλάδα, όπου τον τιμούσαν με γιορτές στα βουνά και στα δάση. Ήταν θεός της βλάστησης, αλλά και του κρασιού, της χαράς και της ξεγνοιασιάς. Ήταν και προστάτης του θεάτρου, μια και αυτό προήλθε από τις γιορτές που έκαναν οι αρχαίοι Έλληνες προς τιμήν του, τα **Διονύσια**.

Τα πιο γνωστά σύμβολα του Διόνυσου είναι το κλήμα και ο κισσός.

*μηρός: το πάνω μέρος του ποδιού, το μπουτί

Βιβλιογραφία

Γ. Γεραλή, Ελληνική Μυθολογία, εκδ. Αιγαίο

Θεοί και ήρωες των αρχαίων Ελλήνων, εκδ. Ι. Συμυριωτάκη

Ελληνική Μυθολογία, Οι θεοί του Ολύμπου, εκδ. Αστήρ, Αλ. & Ε. Παπαδημητρίου

Κ. Μακρυγιάννη, M Gibson, Ελληνική Μυθολογία, εκδ. Ι. Σιδέρης

Αικ. Τσοτάκου-Καρβέλη, Λεξικό της Ελληνικής Μυθολογίας, εκδ. Σοκόλη

Α. Μεταξά, Κ. Κροντηρά, Το μικρό μου μυθολογικό λεξικό, εκδ. Μ. Πεχλιβανίδης & Σία

Από τη Μυθολογία στην Ιστορία, Ιστορία Γ' Δημοτικού, Ο.Ε.Δ.Β.

<http://users.sch.gr/ipap/mythologia/mythologia.htm>

<http://www.greek->

[language.gr/digitalResources/ancient_greek/mythology/lexicon/gods](http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/mythology/lexicon/gods)

http://pythagoreionip.blogspot.gr/2013/05/12_28.html?m=0

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Ελληνο-Αμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Νηπιαγωγείο • Δημοτικό • Γυμνάσιο • Λύκειο

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΨΥΧΙΚΟΥ • ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Ι.Μ.ΚΑΡΡΑΣ